Ympäristövaliokunta Helsinki, 10.6.2024

Viite: Lausuntopyyntö 6.6.2024, E 39/2024 vp

Asia: Kalatalouden Keskusliiton lausunto valtioneuvoston muistiosta: ICES:n tieteelliset neuvot vuoden 2025 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut muistioon ja pitää esitettyä valtioneuvoston kantaa ennakkovaikuttamisen tavoitteista järkevänä ja toteuttamiskelpoisena. Kaupallisen kalastuksen kannalta toiminnan jatkuvuutta haittaa edelleen pelagisten kalalajien kiintiötasoon liittyvän neuvonannon voimakas heilahtelu vuosien välillä. Pienen pelagisen kiintiön haltijalle suuri prosentuaalinen tiputus vuosien välillä voi merkitä toiminnan lopettamista, koska korvaava kalastusta ei ole tarjolla. Heilahtelu neuvonannossa on huomattavasti suurempaa kuin kalakannoissa samanaikaisesti tapahtuvat muutokset. Niin kauan kuin pelagisia kalakantoja koskeva heilahtelu on tällä tasolla, poliittisen päätöksenteon tulee toimia vuosien välisten muutosten tasapainottajana.

Esitämme Pääallas-Suomenlahden silakkakannalle ensi vuoden kiintiön merkittävää nostoa neuvonannon mukaisen Fmsy vaihteluvälin puitteissa. Neuvonannon mukainen EU saalisosuus olisi 83 880 – 111 034 tonnia ja tätä vastaava kiintiön nosto olisi 107-175 % vuodesta 2024. EU-kiintiö on vuosina 2021-2024 vaihdellut välillä 40 368 – 97 551 tonnia.

Muistiossa todetaan kilohailin nuoria vuosiluokkia koskeva suuri epävarmuus. Neuvonanto on annettu olettaen rekrytoinnin olevan nuorissa vuosiluokissa hyvin alhaisella tasolla. Käytännön kalastuksessa tehdyt havainnot eivät tue tätä käsitystä vaan saamamme tiedon mukaan kevään saaliissa on ollut nuorten vuosiluokkien yksilöitä runsaasti, mikä viittaa selvästi arvioituja suurempien vuosiluokkien olevan rekrytoitumassa kalastukseen. Tältä pohjalta esitetty kilohailin kiintiöleikkaus (24-42 %) voi olla liian suuri.

Lohen osalta pidämme esitettyä toimintamallia hyvänä. Suomalaisten rannikkokalastajien toimeentulon takia pidämme välttämättömänä Pääallas-Pohjanlahden lohikiintiöiden hankkimista eteläisiltä jäsenmailta. Vaikka lohta ei voida kalastaa kuin Suomen ja Ruotsin alueella, niin eteläisille jäsenmaille kohdennetaan siitä huolimatta edelleen merkittävä osuus lohen kokonaiskiintiöstä. Ilman kiintiösiirtoja suomalaisten lohenkalastajien merisaalis tulee jäämään ensi vuonna tilastoidun saalishistorian alhaisimmaksi.

Suomen vuosittaisen Pääallas-Pohjanlahden lohikiintiön koko riippuu nykyisessä säätelymallissa eteläisen Itämeren valtioilta siirrettävistä, heille tarpeettomista kiintiöistä. Emme pidä tätä pidemmällä aikavälillä kestävän ratkaisuna. Sen sijaan olisi tarpeellista miettiä Itämeren lohikantoihin kohdistuvan kalastuksen säätelyn kokonaisuutta esimerkiksi aloittamalla uudestaan monivuotisen Itämeren lohiohjelman työstäminen.

Suomenlahden lohikiintiölle esitetty leikkaus tuo kiintiön lähemmäs todellista kalastusta, joten emme pidä tämän neuvonannon toteuttamista ongelmana.

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja